

JUKKA HILDÉN

Kivun
perintö

JOHNNY
Kniga

JANI
NIIPOLA

JANI NIIPOLA

JUKKA HILDÉN

Kivun
perintö

JOHNNY KNIGA • HELSINKI

© Jani Niipola, Jukka Hildén ja Johnny Kniga 2022

Kuvaliitteiden kuvat Jukka Hildénin kotialbumista ja
Duudsonien arkistosta ellei toisin mainita.

Johnny Kniga

An imprint of Werner Söderström Ltd

ISBN: 978-951-0-47832-5

Painettu EU:ssa



SISÄLLYS

	PROLOGI	9
1	MITEN MINUSTA TULI MINÄ?	13
	Suvun salat paljastuvat	15
	Kun isä tapasi äidin	17
	Tapahtuu ja sattuu	19
	Miehen malli	24
	Merkittävä nyrkinisku	27
	Hyppy tuntemattomaan	30
2	ENSIMMÄINEN SUURI RAKKAUS	38
	Oman elämänsä Rambo	40
	Ratkaisu kauppakorkean pääsykokeissa	45
3	OLIPA KERRAN DUUDSONIT	48
	Leuka parkettiin	57
	Meet the Dudesons	58
	Paris Hiltonin syntymäpäivillä	66
	Yrittäjän veri puntarissa	68
	Uusi mahdollisuus	69

	Määrittele epäonnistuminen	71
	Vauvajuttuja Brad Pittin kanssa	73
	Duudson meni rikki	75
	Median tähtäimessä hyvässä ja pahassa	80
	Hyvän mielen asialla	81
	Vaaran rajoja etsimässä	84
4	ELÄMÄN TÄRKEIN JA ISOIN ASIA	90
	Isäksi kasvamassa	92
	Tuplasti enemmän elämää	97
5	TAKAPERINVOLTILLA MAAILMANLUOKAN MYYJÄKSI	100
	Muiden töitä myymässä	104
	Hevoshommia Hollywoodissa	106
6	KYSE ON SIITÄ, KENET TUNNET	110
	Kuuluisia ystäviä ja nopeita autoja	119
	Kaiken voi panna uusiksi	123
	Jukka's Got Talent	125
	Kun puhutaan eri kieltä	134
7	PÄIVÄ (JOS TOINENKIN) HOLLYWOODISSA	137
	Päivä kerrallaan – nettiin	139
	Liian kova pamaus	148
	Melkein läpimurto	150
	Jokin kolkuttaa	156
8	ERÄÄN OHJELMAN TARINA	163
	Vuori kiivettävänä	174
	Maailman ihmeellisin Chachi	177
	Wendy etsi omaa ihmistä	181

9	PERHE ON PARAS	185
	Julkinen lapsuus	188
	Menetetty ja palautettu luottamus	190
10	ERO	198
	Elämäni hirvein kokemus	200
	Perukaa päätös!	204
11	PYSÄHTYMINEN	209
	Duudson Valkoisessa talossa	218
	Takaisin Suomeen	224
	Mitä teen seuraavaksi?	229
	Let's dance	232
12	ELÄMÄNI CHACHI	238
	Luonnon vihkimät	243
	Kasvatusfilosofiani kolme sääntöä	248
13	DUUDSONIT NYT JA TULEVAISUUDESSA	251
	Jonkinlaista terapiaa	253
	Kaveria ei jätetä	255
14	HUKASSA ELI MITEN LÖYSIN ITSENI	257
	Olympiakultaa	262
	Yrittänyttä ei laiteta	265
	Merkkejä iholla	267
	Mars matkaan	270
	Perillä	273
	HAKEMISTO	279

PROLOGI

Olen aina ollut äidin poika. Molemmat vanhempani ovat tietenkin tukeneet minua pyyteettömästi elämässäni ja urallani, mutta etenkin äiti, ja lapsuudessani mummi, ovat olleet sellaisia tukipilareita, että ajattelin pitkään, etten koskaan pysty heitä kyllin kiittämään.

Viime vuosien aikana Hildénin poika on käynyt läpi aikamoisen korpivaelluksen, jossa elämä on mennyt monella osa-alueella uusiksi. Monta myrskyä on mylvinyt pääni sisällä. On ollut hetkiä, jolloin olen tarvinnut taas perheen tukea. On ollut myös hetkiä, jolloin on tuntunut, että kukaan ei voi minua auttaa. Olen ollut sekä eksyksissä että hukassa.

Keväällä 2022 alkoi vihdoinkin tuntua siltä, että moni asia oli loksahtanut paikalleen. Olin muuttanut vuonna 2015 perheeni kanssa Los Angelesiin unelmia tavoittelemaan. Hollywoodissa burnoutini puhkesi kriisiksi, joka alkoi onneksi keväällä 2022 olla muisto vain. Tai tietenkään se ei ole muisto vaan muistutus: osaan nyt varoa käyttäytymismalleja, jotka ajoivat minut burnoutiin.

Kun pääni palasi pinnalle, sisälläni alkoi kyteä tunne siitä, että on aika kiittää konkreettisesti.

Keväällä 2022 mietin, miten pystyn kiittämään rakkaitani siitä, että he ovat jaksaneet kulkea kanssani matkan, joka toi minut takaisin elävien kirjoihin. Takaisin mieheksi, jolla on muille annettavaa. Ennen kaikkea minussa alkoi kasvaa ajatus, että haluan antaa jotain äidille ja isälle.

Äiti on tukenut minua aina. Kun olin nuori, hän oli Härmän sairaalassa töissä. Työ oli rankkaa, sellaista mummojen nostelua, ja hän joutui jäämään varhaiseläkkeelle, kun selkä ei enää kestänyt. Silti hän ei ole koskaan jättänyt minua pulaan, vaan on aina tukenut, vienyt harrastuksiin ja kannustanut hulluissakin hankkeissa. Amerikkalaiset sanovat, että luotettava ihminen on sinulle *rock* eli kallio, ja äiti on ollut minulle oikea peruskallio.

Vaikka puhun paljon äidistäni, olen kiitollinen myös isälleni, joka on hänkin kulkenut aikamoisen matkan elämässään. Ymmärsin, että on aika kiittää heitä. Päätin viedä isän Lappiin kanssani vaeltamaan ja äidin etelään. Halusin antaa kummallekin oman kokemuksen minun kanssani. Kokemus kirjoitetaan tässä isolla K-kirjaimella, sillä eihän kumpikaan heistä ollut ikinä edes ollut lentokoneessa.

Kesäkuussa 2022 vaimoni Chachi ja minä päätimme, että ensin kanssamme matkalle lähtevät äiti ja isäpuoleni Aarre. Heille hankittiin passit ja koronarokotustodistukset. Pakkaaminen oli kohutuullinen show, kun ensimmäistä kertaa lentokoneeseen menevälle käsimatkatavaran käsitekin oli ihan uusi. Jokainen kysymys heiltä alleviivasi sitä, miten isosta asiasta matkassa oli kysymys.

Pääsimme matkaan, ja käsimatkatavaratkin saatiin pakattua mukaan. Olin lopulta yhdessä Chachin ja neljän lapseni sekä äidin ja Aarren kanssa yhdeksän päivää Teneriffalla, ja kirsikkana kakun päälle lensimme sen jälkeen vielä Pariisiin ja Disneylandiin.

Se oli aikamoinen hyppy tuntemattomaan äidille ja Aarrelle. Ensimmäistä kertaa lentokoneessa ja heti seitsemän lentoa parin viikon aikana. Lentokentällä äidin uusi lonkkanivel piippasi joka

kerta turvatarkastuksessa, ja kun äiti ei osaa mitään kieliä, hän huusi aina minua apuun. ”Jukka, Jukka, olenko minä niin pahiksen näköinen, että minut otetaan kiinni?” Kaikki oli yhtä suurta seikkailua!

Vasta perillä Teneriffalla oikeastaan ymmärsin, mitä olimme tehneet. Autovuokraamo ei ole järin eksoottinen asia paljon matkustaneelle, eikä vuokraamon parkkipaikka yleensä jää mieleen. Kun kävelimme Teneriffalla autovuokraamosta autolle, äiti alkoi yhtäkkiä osoitella sivuilleen ja toistella, että Aarre, katso, tuossa niitä nyt on. Palmuja.

Siinä se iski. Kumpikaan heistä ei ollut ikinä nähnyt palmua. Kirjoissa totta kai, ja televisiossa, mutta ei maasta ponnistavana ja kosketettavana. Äidin unelma oli aina ollut matkustaa lentokoneella, ja Aarren unelma oli ollut nähdä palmu.

Matka oli mullistava. Se oli itse asiassa meille kaikille monen unelman toteutuminen. Minulle tärkeintä oli nähdä yhteys, joka isovanhempien ja meidän lastemme välillä syveni. Jotain läikähti sydämessäni joka kerta, kun näin, miten innoissaan kaikki lapset olivat mennessään isovanhempiensa huoneeseen tai heidän kanssa syömään tai uimaan. Ja sama innostus oli isovanhempien kasvoilla.

Kun olimme tulleet kotiin, äitini laitto minulle tekstiviestin.

”Kiitos vielä huikeasta matkasta rakkaat teidän kanssa. Saatiin kokea lentomatka seitsemän kertaa. Jota ei ajateltu edes tapahtuvan enää. Aarre pääsi palmun alle vihdoin. Saatiin uida, nauttia hyvästä ruoasta ja auringonlämmöstä. Oli niin ihanaa olla teidän kaikkien kanssa. Lämpimät halaukset kaikille meiltä.”

Viesti on minulle todella tärkeä.

"Kiitos sulle rakas äiti kun oot mut hienosti kasvattanut rakkaudella ja aina kannustanut sekä jaksanut ja kiitos Aarre sulle kun oot ollut mulle hyvä isä ja äidille paras mies ja elämänkumppani! Oli tosi ihanaa ja me rakastetaan teitä tosi paljon. Parhaat mammat ja paapat! Me vanhemmat ja meidän lapset on tosi onnekkaita kun niillä on noin ihanat ja coolit isovanhemmat."

En ole ennen kutsunut Aarrea isäksi. Nyt se tuntui luonnolliselta, tärkeältä ja oikealta. Yhteinen matka oli mahdollisuus antaa edes pienesti takaisin kaikkea sitä, mitä olen heiltä saanut.

Se tästä kaikesta tietysti seurasi, että nyt äiti ja Aarre haluaisivat buukkailla matkoja vaikka minne.

Sekin sopii, sillä matkahan on vasta alussa. Ja juuri se tekee minut onnelliseksi, että vielä on paljon koettavaa ja nähtävää ja saavutettavaa. Olen kulkenut pitkän, mutkaisen ja kuoppaisen tien tähän paikkaan, jossa nyt olen. Meni pitkään ja vaadittiin vähään liiankin monenlaisia elämänvaiheita, että minusta tuli se Jukka, joka voi tarjota vanhemmilleen etelänmatkan ja nauttia kiireettömästä lomasta uusperheen iloisen sirkuksen kanssa. Mutta mikä tarina se olisi, jos olisin sinne suoraan lentänyt?

Tämä kirja on tarina polusta, joka minun oli kaikkien romahduksien, juhlien, voittojen ja kirvelevien tappioiden läpi kuljettava, jotta noihin hetkiin päästiin. Kliseen mukaan elämä on matka, mutta joskus matka on kuin elämä.

Niinpä sanon samoin kuin äidille lentokoneen ollessa valmis kiihdyttämään kohti hänen elämänsä ensimmäistä nousua: laita turvavyö kiinni, se on menoa nyt!

1 MITEN MINUSTA TULI MINÄ?

Tämä voi tulla monille yllätyksenä: minä en ole syntynyt Seinäjoella. Synnyin vuonna 1980 Naistenklinikalla ja asuin ensimmäiset kuusi vuotta elämästäni Malmilla, Helsingissä.

Minulla on ollut joskus tapana sanoa, että olen eteläpohjalainen väärinkäsitys. Tämäkin on tarinalleni jotenkin sopivaa, sillä olen aina ajatellut olevani oman polun kulkija. Amerikkalaiset sanovat *odd man out* eli tyyppi, joka erottuu joukosta. Samastun määritelmään, ja pidän asiaa ainoastaan positiivisena.

Monestihan Suomessa katsotaan hyvällä sitä, että sopeutuu normiin ja mahtuu muottiin. Ajattelen eläneeni juuri päinvastoin. Arvostan sitä, että ihminen uskaltaa olla rehellinen itselleen, vaikka se vaatisi vaikeitakin päätöksiä ja rohkeita irtiottoja.

Mieleen tulevat paappani sanat: hän kysyi minulta kerran ollesani lapsi, mikä olen miehiäni. Huumorilla tietysti, mutta taisi siinä olla aitoa pohjalaista ihmetystäkin. ”Mikä sinä Jukka oikein oot, kun et sinä oo meikäläisiä? Et oo härmäläinen perusjuntti, etkä ole helsinkiläinenkään. Oot vähän tuommainen kummajainen!” Silloin se hetken hämmensi, mutta nyt paapan toteamus tuntuu kunnianosoitukselta: paappa tunnisti, että Jukka on *odd man out*.

Helsinkiläisestä alustani huolimatta ajattelen, että meikäläisen oma saaga alkaa siitä, kun Hildénin perhe muutti vuonna 1986 Härmään. Myös monet iloisimmat lapsuusmuistoni liittyvät mummolaan Härmässä; siellä sain olla villi ja vapaa mummin ja paapan valtakunnassa.

Yksi voimakkaimmista muistikuvistani mummolasta on rakennus: mummolassa oli heinälato, joka oli todella korkea. Siellä oli tietysti paaleja mutta myös irtoheinää. Heinäpaalien päältä pystyi hyppäämään avoheinäläjään, ja siitä saikin kunnan kicksit.

Ladossa oli samat säännöt kuin mummolassa muutenkin. Eli ei juurikaan sääntöjä! Siellä sai touhuta aika lailla vapaasti, ja ai että, mehän hypimme sinne heinäkasaan tuntikausia.

Lato oli suosikkipaikkani. Alas kasaan hyppääminen toi suurta vapauden tunnetta. Raahasin kaikki serkut ja kaveritkin sinne kanssani leikkimään. Tietämättäni sellaisetkin kaverit, joilla oli heinäallergia. Kaikki jäivät kuitenkin henkiin.

Nälkä kasvaa syödessä, ja sama on hypimisessä. Minulle eivät tietenkään pitkään riittäneet ne paalit. Ladon katossa oli parruja, ja äitini muistaa, kuinka olin onnistunut kiipeämään sinne parrujen päälle. Ongelmana vain oli, että lato oli todellakin niin korkea, että kiivettyäni sinne en ollutkaan uskaltanut enää hypätä alas. Mitä en kyllä itse tunnusta. Minun mielestäni tarina menee niin, että minun ei annettu hypätä niin korkealta. Paappa joutui joka tapauksessa hakemaan jatkettu alumiinitikkaat ja kiipeämään ylös minua hakemaan.

Serkkujen kanssa oli monenlaista seikkailua. Aina sattui ja tapahtui, kun olimme mummolassa yhdessä.

Mummolan lähellä oli paljon lehmiä. Lehmissähän on sellainen juttu, että kun ne ovat niityllä, ne paskovat aika paljon. Mummolan biologian peruskurssin tietoa. Ja lehmänläjät kehittyvät aina samalla tavalla: jos lehmä paskoo aamulla, illalla kasassa on kova kuori

mutta pehmeä sisus. Läjät ovat aika isoja, ja jos astut sellaiseen, liukastut varmasti ja tavara pursuaa varpaiden väleistä. Kutsuimme niitä liukumiinoiksi.

Lehmien tuottamat liukumiinat eivät olleet ainoa asia, joka mummolassa räjähteli. Minun temperamenttini oli pinnassa jo lapsena. Äitiä naurattaa muisto siitä, kun Jukka otti yhteen mummin ja paapan pässin kanssa.

Mummolassa oli pässi, joka tiedettiin pahansisuiseksi, ja se tykkäsi ärhennellä ja pököillä kaikkea. Olin varmaan vasta kuuden vanha, kun pässi oli alkanut ärhennellä minulle. Olin suuttunut siitä ja huutanut eläimelle täyttä kurkkua takaisin. Pässi säikähti, hypäsi paapan Volvon konepellille ja naarmutti sitä. Mutta ei paappakaan siitä suuttunut. Hän sanoi vain, että kaksi pässiä kohtasi ja meidän Jukka voitti.

Suvun salat paljastuvat

Olen siis syntynyt Helsingissä, mutta syntymäni ei tietenkään ole tarinani alku.

Me kaikki tulemme jostain, ja meillä jokaisella on taustallamme sukumme historia. Olen vasta hiljattain päässyt kertaamaan omaa historiaani ja oppinut samalla uutta itsestäni.

Minä sain tietää, että juureni ovat syvällä Pohjanmaan metsissä ja mullissa. Syvemmällä kuin aiemmin ymmärsin. Meidän sukumme on ollut hurja, ja pohjalaisuus on minun kohdallani aidointa aidoin asia.

Opin tuntemaan oman sukuni historian aika myöhään, mutta opinkin sitten enemmän kuin osasin odottaa. Ja oppi tuli yllättävästä suunnasta, toimittaja Marja Hintikalta.

Osallistuin syksyllä 2020 Marjan juontaman Sukuni salat-ohjelman kuvauksiin. Sukutukimukseen perustuvan ohjelman idea on, että se antaa suvun historian kautta uutta perspektiiviä omaan elämään. Minulle se oli järisyttävä kokemus.

Kävi ilmi, että olen äidin puolelta Pentti Pirin sukua. Kun se sarjassa sanottiin, en ensin tiennyt, kenestä oli kyse. Sitten asia alkoi purkautua. Minähän olen kovempaa sukua kuin tajusinkaan! Olen Pentti Pirin sukua, ja Piri aloitti Nuijasodan. Janosin lisää tietoa.

Pentti Piri oli yksi ison katraan veljeksistä. Suvulla oli Lapualla suuri maatila, mutta Pentti Piri otti perintöosuutensa ennakkona ja pisti pystyyn oman maatilan Härmään. Jo siinä olisi minun yhteyteni Härmään, mutta juttu jatkuu.

Seuraa lyhyt historian oppitunti.

Suomi oli Nuijasodan kynnyksellä vielä nykyistä pahemmin idän ja lännen välissä. Olimme olleet Ruotsin ja Venäjän sotatannerta, ja maassa oli linnaleirejä. Ruotsalaiset sotilaat keräsivät täällä linnaveroa omavaltaisesti.

Jossain vaiheessa linnaleirien ja linnaveron piti poistua, mutta kävi päinvastoin: verot tuplaantuivat. Pentti Piri sanoi, että nyt saa riittää, ja matkusti Tukholmaan tapaamaan kuninkaan veljeä. Itse kuningas oli Puolassa, koska Ruotsin kuningaskunta yritti laajentua. Pentti Piri sanoi kuninkaan veljelle, että lupaukset on rikottu ja veroja on nostettu. Kuninkaan veli antoi epävirallisen siunauksensa taistelulle, ja siitä rohkaistuneena Pentti Piri meni hakemaan siunausta myös kirkolliselta vallalta eli piispalta. Ja sai senkin.

Piri marssi suoraan Isonkyrön kirkolle ja Pyhän Katariinan mesuun, joka järjestettiin kerran kuukaudessa ja jossa oli kaikki kansa paikalla. Pentti Piri oli ehkä vähän viinaa juoneena noussut kirkon edessä kiviaidalle ja huutanut sotilaille: ”Kyllä se on sillä tavalla, että me revitähän nyt teirän suolet pellolle.” Siitä alkoi tappelu, ja yksi sotilas kuoli. Pentti Piri ja muut kansan puolelta tappeluun osallistuneet heitettiin vankilaan. Mutta he karkasivat koko joukko. Ja siitä alkoi Nuijasota 1596.

Nuijasodassa ihmeellistä oli se, miten talonpojat ja tavallinen kansa nousivat kokeneita sotilaita ja ammattiarmeijaa vastaan. Sotilaat olivat aseistettuja, talonpojilla olivat aseina sodalle nimen antaneet nuijat, kuokat, kirveet ja talikot.

Vuonna 1597 sota päättyi ja Pentti Piri jäi muiden sotapäälliköiden lailla kiinni. Kaikki päälliköt mestattiin julmalla tavalla Isonkyrön kirkon saarella eli Kyrönjoen Kontsaan saarella.

Tuntui suorastaan pyhiinvaellukselta, kun päädyin ohjelman kuvauksissa muistomerkillä, jossa lukee ”Pentti Piri, Härmä”. Olen aina puhunut Härmästä ja pitänyt itseäni härmäläisenä. Kuulla tarina ja nähdä se muistomerkki. Liikutuin siinä kyyneliin, ja edelleen silmä kostuu, kun ajattelen esi-isäni kohtaloa.

Minulle tämä on niin merkityksellinen löytö, että sitä on vaikea sanoiksi pukea. Historia on aina kiinnostanut minua, ja ehdotus osallistumisesta Sukuni salat -sarjaan oli alun perinkin kiinnostava. Voin hyvällä omallatunnolla sanoa, että sain paljon enemmän kuin odotin. Elämää muuttava on paljon sanottu, mutta uusi tieto muutti ajatteluani, se on ihan selvä.

Koen voimakasta yhteyttä Pirin tarinaan myös silloin, kun teemme Duudsonien kanssa koulukiusaamisen tai muun vääryyden vastaista työtä, vaikka mittakaava on tietenkin aivan erilainen.

Kun isä tapasi äidin

Tavallaan oma tarinani tietenkin alkaa vanhempieni kohtaamisesta, joka oli dramaattinen. Sellaista ei näe edes elokuvissa. Heidän ensimmäiseen tapaamiseensa liittyy niin paljon kohtaloa, että jo sen ajatteleminenkin pakahduttaa. Minulle tarina on tietysti aina ollut erityisen koskettava, sillä eihän minua edes olisi olemassa ilman tätä kohtaamista.

Tarinassa on ensinnäkin mies, jolla oli nuoreen ikäänsä nähden ollut paljon vaikeita vaiheita. On mahdotonta sanoa, oliko hän jo alkoholisti, mutta ainakin viina oli vienyt nuorukaista.

Tämä mies oli ollut pitkään todella huonossa kunnossa ja liikku-
nut väärissä porukoissa Helsingissä. Ei hän ollut pahantahtoinen, lähtökohdat vain olivat niin vaikeat, että näköala surkastui ja tulevaisuus katosi. Yhtenä kaikkein surkeimmista hetkistään mies oli

päättämässä päiviään, mutta paikalle sattui nuori sairaanhoitaja, joka sai puhuttua miehen pois Meilahden kallioiden reunalta. Pelastajanainen näki rikkinäisessä miehessä jotain erityistä. Hän sopi heille tapaamisen seuraavalle viikolle ja asetti yhden ehdon: miehen on tultava paikalle selvin päin.

Viikkoa myöhemmin molemmat saapuivat Töölöntorille sovit- tuun tapaamiseen, mutta mies oli taas humalassa. Jostain kumman syystä nainen päätti kuitenkin antaa tälle vielä yhden mahdollisuu- den. Seuraavana perjantaina he tapasivat uudestaan, ja nyt mies oli kuin olikin selvin päin.

Minulle on aina ollut tärkeää kertoa tarina vanhempieni kohtaami- sesta, mutta nyt haluan kertoa myös taustaa sille.

Isäni joutui nuorena poikakotiin. Hän on kuvaillut minulle, mi- ten kovaa arki 1950-luvun poikakodissa oli; junioreita esimerkiksi roikotettiin jaloista viemäriin. Se oli karmeaa, ihan helvettiä. Toi- saalta isä pärjäsi varmasti sillä, että hän on aina ollut karismaatti- nen ja urheilullinen. Niillä ominaisuuksilla on ollut merkitystä tuol- laisessa ympäristössä.

Isällä on ollut vaikeita vuosia, mutta hän on aina ollut hyvän- tahtoinen ja halunnut muille hyvää. Kaikista lähtökohdistaan huo- limatta hän on lopulta luonut hyvän elämän itselleenkin. Arvostan sitä todella paljon. Nyt voin onnellisena sanoa, että molemmat van- hempani ovat päässeet elämässään pitkälle vaikeista lähtökohdista ja rakentaneet lopulta oman onnellisuutensa. Se sytyttää rinnassa ylpeyden liekin.

Kun isäni tapasi äitini selvin päin, se oli hänen siihenastisen elä- mänsä onnellisin päivä. Siitä päivästä lähtien isä olikin kuivilla mel- kein kaksikymmentä vuotta. Valitettavasti alkoholistin perhe elää kuitenkin jatkuvassa pelossa.

Tapahtuu ja sattuu

Olin vilkas, aktiivinen ja sosiaalinen lapsi. Vaikka meillä ei ollut paljon rahaa, en muista sen olleen lapsen maailmassa este elämälle. Minulla oli paljon ystäviä, ja minun oli sosiaalisuuteni ansiosta helppo ystäväystyä uusien ihmisten kanssa jo pienestä pitäen.

Yksi ohjaava asia elämässäni oli hyvin nuoresta asti se, että minulle ei asetettu kotona mitään rajoja. Se muokkaa tietynlaiseksi.

Elämäni vaikutti tietenkin myös isän sairaus, alkoholismi, joka tarkoitti sitä, että lapsuudessani oli paljon hyviä vuosia ja monia ihan hirveitä.

Kun sanoo ääneen sanan *alkoholismi*, ihmisten ilmeet muuttuvat ja katseeseen tulee sääliä. Se ei kuitenkaan saa unohtua, että lapsuuteni oli pitkään puitteiltaan rauhallinen. Olin onnellinen lapsi, ja aiheutin lähinnä itse vauhtia ja vaarallisia tilanteita. Minulla oli rakastavat vanhemmat. Vaikka sanonkin, että rajoja ei ollut, rakautta oli sitäkin enemmän.

Puhun paljon oikeudenmukaisuudesta. Olen tunnistanut sen ihan pienestä asti, ja se ohjaa matkaani ihmisenä edelleen. Tai ehkä pitäisi sanoa, että olen jo lapsena tunnistanut sen, jos joku tekee väärin.

Perheessämme kerrotaan anekdoottia ajasta, jolloin asuimme Malmilla ja samassa pihapiirissä asui myös paikallinen automyyjä. Jostain syystä automyyjä oli ottanut isäni silmätikukseen ja irvaili tälle useasti. En osaa sanoa, mikä siinä oli lapselle vierasta, mutta selvästi olin jo pienenä havainnut miehen käyttäytyvän epäreilusti. Oma isä on lapsen ensimmäinen idoli, ja niin myös minun isäni oli minulle. Se on verissä, se on sielussa.

Kun isääni kohdeltiin huonosti, se häiritsi minua. En ollut kuin neljän tai viiden vanha, kun taas kerran olin leikkimässä kotipihan hiekkalaatikolla. Myös isä oli pihalla. Automyyjä tuli rapusta ja aloitti isälle kuittailun.

Tämä ei varmaankaan ollut ensimmäinen kerta, kun minua oikein pisti vituttamaan joku asia, mutta tämä tarina on jäänyt elämään. Olin ottanut ja heittänyt ämpärillisen kuraa automyyjän puvulle. Pikku-Jukan oikeudenmukaisuuden tavoittelun ensimmäinen todistettu teko! Hämmäntävää on se, että en muista kuran heitosta tulleen minulle yhtään mitään seuraamuksia. Varmaan automyyjäkin meni hämilleen.

Edellisestä tapauksesta ei mennyt montakaan vuotta, kun olin taas leikkimässä hiekkalaatikolla. Olimme kuitenkin jo muuttaneet Härmään eli olin suurin piirtein kuusivuotias.

Minun piti mennä sisään leikeistä, ja keräsin tunnollisesti lelut mukaan ämpäriin. Taisi olla tuulinen päivä. Kävelin yksin sisään, ja kun sain oven auki ja astuin eteiseen, tuuli heitti jotenkin oven kiinni ja ovi löi minua selkään. Kimpaannuin hirveästi. Pudotin ämpärin ja lelut maahan ja löin nyrkillä ovea, joka oli läimäissyt minua selkään. Rivitaloasuntomme takaovessa oli tietenkin lasi. Löin käteni suoraan sen läpi, ja ikkuna meni ihan päreiksi.

Huvittaa se lyönti. En tiedä, mille siinä kimpaannuin, tuulelle vai ovelle. Varmaan molemmille!

Minulle jäi pitkä lasinsiru ranteeseen kiinni, ja oli muutaman millin päässä, ettei se olisi mennyt rannevaltimon läpi. Jotenkin on jäänyt mieleen, että haava oli syvä ja paha ja olisi kai oikeasti vaatinut tikkejä, mutta se liimattiin.

Vuodet vierivät ja vauhti kiihtyi. Kun olin kymmenvuotias, tein itse pommin. Se kuulostaa pahalta, mutta 1980-luvun lapset tekivät sel-laista. Myöhemmin räjäyttelimme useasti Transformers-robotteja, kuvasimme räjäytyksiä ja teimme slow motion -videoita. Kymmen-vuotiaana rakentamani pommi oli kuitenkin erilainen. Älkää kokeilko kotona -osastoa, ehdottomasti.

Se oli kevättalvea 1990. Meillä oli jäänyt uudenvuoden juhla-lisuuksista pommeja, ja sain idean. Oman elämäni MacGyverina

aloin kikkailla: yhdistelin mustaa ruutia useista eri pommeista, kaadoin kaiken jättimäiseen tulitikkurasiaan ja tilkitsin rasian roudarinteipillä ihan tiiviiksi. Minulla oli omatekoisessa pommissani sytytyslanka ja kaikkea.

Nyt aikuisena sanoisin, että on tärkeää oppia kunnioittamaan tulta ja sen voimaa, jotta sen kanssa voi toimia. Nimenomaan kunnioittamaan. Jos pelkää tulta, voi käydä vahinkoja. Jos ei pelkää eikä kunnioita, voi käydä huonosti.

Yritin sytyttää rakentamaani pommia, mutta se ei meinannut syttyä. Minulla oli pää siinä pommin päällä, kun raavin tulitikkuja. Jotenkin kipinä pääsi lopulta ruutiin asti ja ruuti syttyi. Musta ruuti palaa hurjalla lämpötilalla ja nopeasti, ja se koko voima osui kasvoihini. Omatekoinen pommini räjähti omalle naamalleni.

Paloin todella pahasti. Sairaalassa sanottiin, että olin onnekas, kun näkö ei mennyt.

Vaikka naamani on sittemmin palanut muutamassa stuntissa ja Dudesonsin American kuvauksissakin, sain pahimman tämän kategorian vammani kymmenen vanhana. Kun pääsin sairaalasta, oikeastaan koko naamani oli yksi iso märkärupi. Nenä oli lähteä irti, kun sitä märkärupea raaputettiin pois. Kaiken kaikkiaan oli onnenkantamoinen, ettei käynyt pahemmin. Naamassa on vieläkin arpia siitä pommista.

Palovammojen kirous on, että kuumuus menee ihon eri kerroksiin ja kipuu säteilee kaikkialle. Toipuminen oli siis tuskallista, mutta siihen liittyy myös kaunis muisto.

Kuten olen kertonut, olin äidin poika, mutta myös mummin poika. Kun pääsin sairaalasta, nimenomaan mummi tuli hoitamaan minua. Itkin yöllä kipua, ja tärkeäksi muistoksi jäi, että mummi piti minua kainalossa ja lohdutti.

Niissä hetkessä pelkäsin, mutta koin myös syvää turvallisuudentunnetta. Uskon, että lapsena koettu turvallisuudentunne kantaa meitä aikuisenakin vaikeiden hetkien yli. Muistikuvani onnettomuudesta saattavat olla hataria, mutta sitä en unohda, kuinka

turvalliselta mummin syli tuntui. Ja vaikka se ei kipua kokonaan poistanutkaan, muistan, miten rakkaus helpotti pahaa oloa.

Sanon aina, että parasta hoitoa on rakkaus ja se, että joku pitää lähellä. Tämä oli juuri sitä.

Meni taas muutama vuosi, ja olin serkkujeni luona, kummisedän ja kummitädin kotona. He asuivat maalla, ja minusta siellä oli ihanaa. Heillä oli vallalla riemukas eläinten sekamelska: oli valtava bernhardilainen ja paljon hevosia. Se oli iloinen paikka.

Olimme kellarissa serkkujen kanssa, ja löysin sieltä Mora-puukon, jota ihmettelin hetken. Kellarissa oli myös pino ilmakiväärin tauluja. Nappasin sellaisen käteeni, ja aloin löydä puukolla tauluun. Löin kerran, toisen, ja kolmas osuikin sitten käteeni. Puukko upposi peukalon ja etusormen väliseen ihoon niin, että se oli luussa kiinni. Verta tuli heti paljon ja koko ajan lisää, kun juoksimme yläkertaan kertomaan, mitä Jukka oli tehnyt.

Kun kummitäti näki minut, hän pyörtyi. Huvittavaa kyllä, sama kuvio toistui vuosia myöhemmin, kun mursin leukani Duudsonien keikalla. Silloin pyörtyi mukana ollut kaverini Peuran Masa.

Huvittavaa on siis se, etteivät tällaiset tilanteet ole minulle itselleni niin hirveitä, mutta joku toinen pyörtyy vieressä. Ei tämäkään veitsenisku edes tehnyt kovin kipeää. Ei se satu, kuten meillä Duudsoneilla oli yhdessä vaiheessa tapana sanoa.

Äitini työskenteli vielä sairaanhoitajana, kun loukkasin käteni, ja hän oli töissä nimenomaan siinä terveyskeskuksessa, jossa vammani hoidettiin. Voisi luulla, että se hillitsisi menoa, kun oma äiti on korjaamassa vammoja, mutta eipä oikeastaan.

Sukuni salat -ohjelmassa minulle selvisi tärkeä asia myös isäni suvusta. Isänpuoleinen sukuni ei tule Pohjanmaalta vaan Savosta, eikä sen puolen suvussani ole sankareita.

”Tämä kirja on rohkein tekoni.”

Jukka Hildénin elämä oli yhtä juhlaa – kunnes ei enää ollut.

Hän rakensi uransa itsensä koettelulle. Kilvoittelu tuotti viihdettä miljoonille mutta oli elämänasenteena tuhoisa. Hildén joutui kysymään itseltään, pystynkö vielä uuteen haasteeseen.

***Kivun perintö* on tarina perheestä, rakkaudesta, Duudsonista ja työstä sekä varsinkin siitä mitä tapahtuu, kun ne kaikki ovat yhdelle miehelle liikaa.**

”Luulin, että kaikki oli lopussa. Olin väärässä. Kivun perintönä opin elämään.”

Jani Niipola on helsinkiläinen filosofian maisteri, toimitusjohtaja ja vapaa kirjoittaja, joka on aiemmin kirjoittanut muun muassa Duudsonien matkasta Härmästä Hollywoodiin.

	
www.johnnykniga.fi	99.1 978-951-0-47832-5

Kansi: Oona Viskari
Kannen kuva © Juha Mustonen